

Sygn. akt: I C 1675/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia SR Radosław Jamroży
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Wioletta Bartołod

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2018 r. w Kędzierzynie-Koźlu

sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko I. G.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od strony powodowej (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. na rzecz pozwanej I. G. kwotę 2 400 zł tytułem kosztów procesu.

I C 1675/17

UZASADNIENIE

Powodowy fundusz wystąpił przeciwko I. G. o zasądzenie kwoty 16 271,21 zł wraz z odsetkami. Strona powodowa powołała się na zawarcie przez pozwaną z (...) Bank (...) S.A. (poprzednikiem prawnym strony powodowej) w dniu 22.09.2010 r. umowy pożyczki, która z uwagi na naruszenie warunków jej spłaty została wypowiedziana. Na podstawie umowy przelewu z dnia 19.07.2013 r. wierzytelność z umowy została nabyta przez stronę powodową.

Na dochodzą kwotę składały się odsetki za opóźnienie, odsetku umowne, opłaty windykacyjne, koszt zastępstwa poprzedniego wierzyciela, kapitał.

Pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty domagała się oddalenia powództwa podnosząc zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia (k 9/2).

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia w piśmie z dnia 12.10.2017 r. (k 61/2) strona powodowa powołała się na wytoczenie powództwa w styczniu 2014 r. co spowodowało skutki z art. 124 kc.

Pozwana w dalszym piśmie przygotowawczym z 24.11.2017 r. (k 70-77) domagając się oddalenia powództwa zarzucała niewykazanie roszczenia, oświadczyła, że nie przypomina sobie okoliczności zawarcia umowy pożyczki zaś wszelkie zobowiązania regulowała na bieżąco. Zarzucono brak przedłożenia załączników do umowy. Pozwana wskazała, iż w oparciu o dołączone dokumenty przez powoda nie można ustalić, by doszło do wypłaty środków pieniężnych na

podstawie umowy. Zgodnie z jej § 12 wypłata pożyczki miała nastąpić dopiero w terminie 4 dni przelewem na rachunek podany w umowie . W tych okolicznościach podniesiono brak potwierdzenia przelewów.

Niezależnie od tego zarzucono zaniechanie wykazania przejęcia przez powoda istniejącej w stosunku do pozwanej wierzytelności , stwierdzając brak legitymacji czynnej strony powodowej.

I. G. wskazała także na zaniechanie wykazania roszczenia co do wysokości. Bankowy tytuł egzekucyjny nie korzysta bowiem z domniemań wyrażonych w art. 244 § 1 kpc.

Strona powodowa wezwania do złożenia pisma w trybie art. 207 § 3 kpc ustosunkowała się w piśmie z dnia 14.12.2017 r. do zarzutów pozwanej (k 85-86). Jej zdaniem należy wykazać podstawę dochodzonego roszczenia przy czym pozwana nie wykazała, by spłaciła wierzytelność wynikającą z umowy pierwotnej. Pozwana miała możliwość domagania się od poprzedniego wierzyciela potwierdzenia dokonanych wpłat dal celów dowodowych. Zdaniem powodowego funduszu, pozwana twierząc, że żądanie pozwu jest bezzasadne powinna na podstawie art. 6 kc wykazać ten fakt (k 85/2). Ponadto w procesie nie zachodzi wymóg dokumentowania nabycia wierzytelności zgodnie art. 788 kpc . Umowa z dnia 19.07.2013 r. dotyczyła sprzedaży całego portfela wierzytelności. Pozwana – zdaniem powoda- może sama zwrócić się (...) Bank (...) z zapytaniem o stan zadłużenia i kwestę zbycia wierzytelności. Ponadto bankowy tytuł egzekucyjny o ile został zaopatrzony w klauzulę wykonalności jest dokumentem urzędowym stwierdzającym wysokość i wymagalność przedmiotowej wierzytelności. Skoro pozwana nie zaskarżyła postanowienie uznała zadłużenie.

Strony w pismach z 19.12.2017 r. oraz 15.01.2018 r. (k 89-93, 96-97) podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 22.09.2010 r. pozwana zawarła z (...) Bank (...) S.A. umowę pożyczki nr (...). W pkt 1 stwierdzono udzielenie pożyczki w kwocie 10 771,74 zł na co składa się kwota pożyczki w wysokości 9 000 zł, 313,74 zł prowizji , 1458 zł opłata za ubezpieczenie.

Zgodnie z pkt 7 spłata miała nastąpić w 60 ratach płatnych miesięcznie począwszy od 25.10.2010r . W pkt 8 postanowiono, że prowizja oraz opłata za ubezpieczenie winna być pobrana jednorazowo z rachunku pozwanej nr (...). Zgodnie z pkt 11 kwota pożyczki miała być przelana na wymieniony rachunek bankowy , zaś z chwilą przelania środków następuje wydanie pożyczki.

Uruchomienie pożyczki zgodnie pkt 12 miało nastąpić w ciągu 4 dni roboczych.

Dowód:

- umowa pożyczki k 50-52

W dniu 13.04.2011 r. (...) Bank (...) S.A. sporządził pismo adresowane do pozwanej zat. „Wypowiedzenie -dotyczy umowy pożyczki pieniężnej”.

Dowód:

- wypowiedzenie k 53

W dniu 27.07.2011 r. (...) Bank (...) S.A. sporządził bankowy tytuł egzekucyjny w którym stwierdzono figurowanie w księgach banku zadłużenia pozwanej z umowy z dnia 22.09.2010 r. na kwotę 11 808,84 zł.

Dowód;

- bankowy tytuł egzekucyjny k 54

Wnioskiem z dnia 9.08.2011 r. bank wystąpił do Sądu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 27.07.2011 r.

Dowód:

- wniosek k 56

Postanowieniem z dnia 13.10.2011 r. Sąd Rejonowy w D. nadał klauzulę wykonalności wym. bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.

Dowód;

- postanowienie k 55

Wnioskiem egzekucyjnym z dnia 4.11.2011 r. (...) Bank (...) S.A. wystąpił o wszczęcie egzekucji przeciwko pozwanej na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 27.07.2011 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności na podstawie postanowienia z dnia 13.10.2011 r.

Dowód:

- wniosek egzekucyjny k 57

Postanowieniem z dnia 4.01.2012 r. komornik sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanej wobec bezskuteczności egzekucji .

Dowód:

- postanowienie k 58

W dniu 19.07.2013 r. (...) Bank (...) S.A. oraz strona powodowa zawarły umowę przelewu i przeniesienia wierzytelności. Jako przedmiot umowy oznaczono w §1 wierzytelności opisane w załączniku nr 1 do umowy, wynikające z czynności bankowych opisanych w załączniku nr 2 do umowy. Zgodnie z § 4 wierzytelności miały przejść na nabywcę pod warunkiem zapłaty ceny ostatecznej w terminie 10 dni od dnia zawarcia umowy.

Cena ostateczna została zapłacona w terminie wynikającym z umowy.

Dowód:

- umowa przelewu i pełnomocnictwa k 33-37

- oświadczenie k 38

W dniu 19.07.2013 r. (...) Bank (...) S.A. sporządził pismo adresowane do I. G. w którego treści informowano, że na mocy umowy z dnia 19.07.2013 r. dokonano przelewu wierzytelności na rzecz strony powodowej wynikającej z umowy o pożyczkę nr (...) z dnia 22.09.2010 r.

Dowód:

- pismo (...) Bank (...) S.A. k 47

W dniu 4.10.2013 r. strona powodowa sporządziła wezwanie do zapłaty adresowane do pozwanej.

Dowód:

- wezwanie k 48

Sąd zważył co następuje

Powództwo nie zasługuje na udzielenie ochrony sądowej.

Istota sporu w sprawie sprowadzała się do istnienia roszczenia które stanowiło podstawę powództwa, legitymacji czynnej strony powodowej oraz ewentualnego przedawniania.

Dokonując ustaleń faktycznych w sprawie Sąd oparł się na dowodach z dokumentów zaofiarowanych przez strony zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności procesu cywilnego z art. 232 kpc. Ustalając treść stosunku obligacyjnego łączącego pozwaną z poprzednikiem powoda-bankiem, sąd oparł się na umowie pożyczki z dnia 22.09.2010 r. Umowa ta była także źródłem oceny zasadności podniesionego zarzutu przedawnienia. Ponadto dla oceny istnienia legitymacji czynnej powodowego funduszu zasadnicze znaczenie miała umowa przelewu wierzytelności oraz pismo (...) Banku (...) S.A. z dnia 19.07.2013 r.- zawiadomienie o przelewie wierzytelności.

Mając na uwadze powyższe, powództwo podlega oddaleniu z uwagi na zaniechanie wykazania istnienia roszczenia o zwrot pożyczki.

Zgodnie z definicją legalną z art. 720 kc dający pożyczkę zobowiązuje się do przeniesienia na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy, zaś biorący zobowiązuje się zwrócić tę sama ilość pieniędzy. Z przepisu tego oraz z brzmienia art. 722 kc wynika, że warunkiem koniecznym powstania roszczenia o zwrot przedmiotu pożyczki (w niższej sprawie zwrot tej samej ilości pieniędzy) jest jej wydanie zgodnie z treścią zobowiązania dającego pożyczkę (por. Jacek Gołaczyński „Kodeks cywilny. Komentarz.” pod red. Edwarda Gniewka C.H.Beck Warszawa 2011 str. 1223). Mając to na uwadze należało uznać za trafny, konsekwentnie podtrzymywany przez pozwaną, zarzut zaniechania wykazania wydania środków pieniężnych zgodnie z umową przez jej poprzednika prawnego. Wbrew stanowisku strony powodowej to nie pozwana ma obowiązek wykazywania bezzasadności roszczenia powoda, lecz ten ostatni zgodnie z regułą z art. 6 kc i jego procesowym odpowiednikiem z art. 232 kpc winien był wykazać przeniesienie na własność pozwanej przedmiotu pożyczki oraz - co za tym idzie- istnienie roszczenia o jej zwrot. Podjęcie takiej inicjatywy dowodowej było niezbędne skoro w świetle stanowiska I. G. brak było podstaw do uznania wypłaty środków zgodnie z umową za okoliczność przyznaną zgodnie z art. 229 czy 230 kpc. Jak słusznie argumentowała pozwana, także z faktu zawarcia samej umowy z dnia 22.09.2010 r. nie sposób w trybie art. 231 kpc wyprowadzić wniosku o jej wykonaniu przez bank.

Zgodnie z zapisami umowy- pożyczka miała być przelana przez bank na rachunek bankowy pozwanej nr (...) i z chwilą przelewu miało nastąpić dopiero jej wydanie (pkt 11 umowy k 50/2). Jednocześnie stwierdzono, że wypłata pożyczki nastąpi w ciągu 4 dni roboczych od podpisania umowy. Zatem mając na uwadze treść umowy stron nie można uznać, by sam fakt jej zawarcia był jednoznaczny z wydaniem pozwanej przedmiotu pożyczki nawet jeśli w umowie określono termin spłaty rat kapitałowo-odsetkowych.

Powyższe odnosi się także do wchodzących w skład pożyczki kwot 313,74 zł i 1 450 zł na pokrycie prowizji oraz opłaty za ubezpieczenie, albowiem jak wynika z pkt 8 umowy (k 50/2) miały one być pobrane jednorazowo z tego samego rachunku pozwanej na który zgodnie z pkt 11 umowy miał być uruchomiona pożyczka.

Reasumując, zaniechanie wykazania przez stronę powodową wydania przedmiotu pożyczki w kwocie 10 771,74 zł zgodnie z treścią umowy niweczy możliwość skutecznego domagania się zwrotu. Należy dodać dla porządku, iż strona powodowa w trybie art. 207 § 3 kpc była zobowiązana do złożenia pisma z powołaniem wszelkich twierdzeń i dowodów w odniesieniu do pisma pozwanej z dnia 24.11.2017 r. w którym zarzucono zaniechanie wykazania wydania przedmiotu pożyczki (k 71-77, 82). W reakcji na wezwanie strona powodowa wniosła pisma z dnia 14.12.2017 r. (k 85-86) oraz z dnia 15.01.2018 r. (k 96) nie podejmując jednak żadnej inicjatywy dowodowej zmierzającej do wykazania przekazania środków pieniężnych na rachunek pozwanej przez bank zgodnie z umową pożyczki.

W konsekwencji należało uznać za bezzasadne także żądanie pozwu w zakresie opłat windykacyjnych czy odsetek (zarówno kapitałowych jak i za opóźnienie), skoro roszczenia w tym zakresie nie mogły powstać bez wydania przedmiotu pożyczki.

O słuszności roszczenia strony powodowej nie mogą przesądzać także złożone dowody z dokumentów w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego oraz postanowienia sądu o nadaniu klauzuli wykonalności.

Bankowe tytuły egzekucyjne, zgodnie z obowiązującym do listopada 2015 r. art. 96 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe – były wystawiane na podstawie ksiąg banków (co dotyczy także tytułu przedłożonego przez stronę powodową – k 54).

W aktualnym stanie prawnym wyciąg z ksiąg bankowych w procesie cywilnym nie ma już mocy dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 § 1 kpc i jako taki nie stanowi dowodu faktu w nim stwierdzonego. Powyższe wynika z nowelizacji art. 95 Prawa bankowego dokonanej ustawą z dnia 19 kwietnia 2013 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych – będącej wynikiem wyroku TK z dnia 15.03.2011 r. P 7/09 w którym stwierdzono, że art. 95 ust. 1 Prawa bankowego w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z Konstytucją.

W art. 95 Prawa bankowego dodano ustęp 1 a, zgodnie z którym moc prawna dokumentów urzędowych w postaci wyciągów z ksiąg bankowych, nie obowiązuje w postępowaniu cywilnym. Ustawodawca w szerszym zakresie podmiotowym niż sąd konstytucyjny, bo nie ograniczonym jedynie do konsumentów, uznał, że w postępowaniu cywilnym przedmiotowe dokumenty mają charakter dokumentu prywatnego w rozumieniu art. 245 kpc. Powyższe oznacza, że stanowi on jedynie dowód złożenia zawartego w nim oświadczenia. Dla porządku należy dodać, iż ustawa nowelizująca nie zawierała przepisów przejściowych stąd ust. 1 a art. 95 Prawa bankowego ma zastosowanie w sprawie.

Odnosząc się natomiast do postanowienia sądu o nadaniu klauzuli wykonalności, ma ono bez wątpienia charakter dokumentu urzędowego. Nie może jednak orzeczenie to być dowodem istnienia zobowiązania pozwanej w dochodzonej wysokości albowiem ma ono jedynie charakter formalny. Nie można rozciągać zatem charakteru dokumentu urzędowego także na bankowy tytuł egzekucyjny. Wystawienie bowiem tego typu dokumentów, będących po zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności podstawą prowadzenia egzekucji, było szczególnym uprawnieniem banków, którego skutków nie można rozszerzać na nabywcę wierzytelności wynikającej z tytułu, który bankiem nie jest (por. uzasadnienie uchwały SN z dnia 29.06.2016 r. III CZP 29/16). Powyższe należy odnieść także do dochodzonych przez stronę powodową kosztów zastępstwa prawnego naliczonych przez poprzedniego wierzyciela w kwocie 660 zł. Jak wynika z postanowienia sądu z dnia 13.10.2011 r. (k 550) oraz postanowienia komornika z dnia 4.01.2012r. (k 58) dotyczą one postępowania klauzulowego i egzekucyjnego prowadzonego w oparciu o bankowy tytuł egzekucyjny. Tymczasem- jak wskazano w uzasadnieniu powołanej wyżej uchwały Sądu Najwyższego, „Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności”.

Oznacza to, że w przypadku przelewu obejmującego koszty zastępstwa powstałe w postępowaniu klauzulowym i egzekucyjnym prowadzonym przez bank, niezbędne jest wykazanie także istnienia zasady odpowiedzialności dłużnika, przeciwko któremu wystawiono bankowy tytuł egzekucyjny.

Choć już tylko podniesione wyżej okoliczności skutkują oddaleniem powództwa, dla porządku należy zaznaczyć, iż gdyby w istocie doszło do wydania przedmiotu pożyczki, roszczenie o jej zwrot byłoby częściowo przedawnione. Roszczenie którego ochronę poszukiwała w niniejszym procesie strona powodowa ma charakter świadczenia okresowego, związanego z działalnością gospodarczą. Zgodnie z art. 118 kc termin ich przedawnienia wynosi 3 lata. Strona powodowa nie wykazała by oświadczenie o wypowiedzeniu umowy z dnia 13.04.2011 r. (k 53) doręczono pozwanej, zaś wszczęcie postępowania klauzulowego i egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego

w zakresie przerwania biegu przedawnienia nie ma zastosowania do nabywcy wierzytelności niebędącego bankiem (vide: uchwała SN z dnia 29.06.2016 r. III CZP 29/16). Z tych względów roszczenie strony powodowej byłoby przedawnione w zakresie rat płatnych do dnia 25.01.2011 r.- vide: pkt 7 umowy pożyczki (powództwo wytoczono 30.01.2014 r.).

Niezasadny był natomiast zarzut dotyczący braku legitymacji czynnej strony powodowej. Jak wynika z pisma (...) Bank (...) S.A. z dnia 19.07.2013 r. (k 47) wierzytelność banku wynikająca z umowy z dnia 22.09.2010 r. była przedmiotem przelewu z dnia 19.07.2013 r.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu uzasadnia treść art. 98 kpc. Na zasądzoną kwotę 2 400 zł składa się stawka minimalna wynagrodzenia pełnomocnika – zgodnie § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w zw. z § 21 rozporządzenia MS z 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych